

КОНВЕНЦИЯ № 181 НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТРУДА ОТНОСНО ЧАСТНИТЕ БЮРА (АГЕНЦИИ) ПО ТРУДА, 1997 Г.

(Ратифицирана със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 13 януари 2005 г. - ДВ, бр. 10 от 2005 г. В сила за Република България от 24 март 2006 г.)

Обн. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г.

Генералната конференция на Международната организация на труда, свикана в Женева от Административния съвет на Международното бюро на труда на 3 юни 1997 г. на своята Осемдесет и пета сесия,

Като отбеляза разпоредбите на Конвенцията относно платените бюра (агенции) по труда (ревизирана) от 1949 г.,

Като отчита значението на гъвкавостта при функционирането на пазара на труда,

Като припомня, че Международната конференция на труда на своята 81-а сесия през 1994 г. прие становището, че МОТ следва да пристъпи към ревизиране на Конвенцията относно платените бюра (агенции) по труда (ревизирана) от 1949 г.,

Като обсъди доста различната обстановка, в която действат частните бюра (агенции) по труда, в сравнение с условията, преобладаващи по време на приемането на споменатата по-горе конвенция,

Като приема ролята, която частните бюра по труда могат да играят при добре функциониращия пазар на труда,

Като припомня нуждата от защита на работниците от злоупотреби,

Като приема необходимостта от гарантиране правото на свободно сдружаване и насърчаване на колективното договаряне и социалния диалог като необходими компоненти от добре функциониращата система на индустриални отношения,

Като отбелязва разпоредбите на Конвенцията за службите по заетостта, 1948 г.,

Като припомня разпоредбите на Конвенцията за принудителния труд, 1930 г., Конвенцията за свободата на сдружаване и защита правото на организиране, 1948 г., Конвенцията за правото на организиране и колективно договаряне, 1949 г., Конвенцията за дискриминацията в областта на труда и професиите, 1958 г., Конвенцията за политиката по заетостта, 1964 г., Конвенцията за минималната възраст, 1973 г., Конвенцията за насърчаване на заетостта и защитата срещу безработица, 1988 г., и разпоредбите, свързани с набирането и предоставянето на работа, съдържащи се в Конвенцията за миграцията във връзка със заетостта (ревизирана), 1949 г., и Конвенцията за работниците мигранти (допълнителни разпоредби), 1975 г.,

Като реши да приеме определени предложения, свързани с ревизирането на Конвенцията относно платените бюра (агенции) по труда (ревизирана) от 1949 г., въпрос, включен като точка четвърта от дневния ред на сесията, и

Като определи, че тези предложения ще вземат формата на международна конвенция,

приема на този деветнадесети ден от месец юни хиляда деветстотин деветдесет и седма година следната конвенция, която ще се нарича Конвенция относно частните бюра (агенции) по труда, 1997 г.:

Член 1

1. За целите на тази конвенция терминът "частно бюро по труда" означава всяко

физическо или юридическо лице независимо от публичните власти, което предоставя една или повече от следните услуги във връзка с пазара на труда:

а) услуги по съчетаване на предложения за работа и молби за наемане, като частната агенция по труда не е страна в трудовите правоотношения, които могат да възникнат в резултат на тях;

б) услуги, състоящи се в наемане на работници с оглед те да бъдат на разположение на трета страна, която може да бъде физическо или юридическо лице (наричано по-долу "ползващо предприятие"), възлагащо им задачи или осъществяващо надзор при изпълнението на такива;

в) други услуги, свързани с търсенето на работа, определени от компетентния орган след консултации с представителните организации на работодателите и работниците, като предоставянето на информация, които не включват съчетаването на специфични предложения за работа и молби за наемане.

2. За целите на тази конвенция терминът "работници" включва търсещите работа лица.

3. За целите на тази конвенция терминът "обработване на личните данни на работниците" означава събирането, съхраняването, комбинирането, съобщаването или всяко друго използване на информацията, свързана с определен или определяем работник.

Член 2

1. Тази конвенция се прилага за всички частни бюра (агенции) по труда.

2. Тази конвенция се прилага за всички категории работници и всички видове стопанска дейност. Тя не се прилага при набирането и настаняването на работа на моряците.

3. Една от целите на тази конвенция е да разреши действията на частните бюра (агенции) по труда, както и да защити работниците, използващи техните услуги, в рамките на съответните разпоредби.

4. След консултации със съответните представителни организации на работодателите и работниците държавата може:

а) да забрани, при специфични обстоятелства, частните бюра (агенции) по труда да действат по отношение на определени категории работници и отрасли на икономическа дейност при предоставяне на една или повече услуги, посочени в член 1, алинея 1;

б) да изключи, при специфични обстоятелства, работниците от определени отрасли на икономическа дейност или съответни части от тях от обсега на конвенцията или някои нейни разпоредби, при условие че адекватната защита на съответните работници се гарантира по друг начин.

5. Държава членка, която ратифицира тази конвенция, следва да посочи в своите доклади по член 22 от Устава на Международната организация на труда всяка забрана или изключване, от които се възползва на основание предишната алинея 4, както и да представи причините за това.

Член 3

1. Правният статут на частните бюра (агенции) по труда трябва да се определи в съответствие с националните закони и практика след консултации с представителните

организации на работодателите и работниците.

2. Държавата членка следва да определи условията, при които действат частните бюра (агенции) по труда при система за лицензиране или удостоверяване, освен ако те се регулират или определят по друг начин от съответния закон или практика.

Член 4

Следва да се предприемат мерки за гарантиране, че на работниците, наемани от частните бюра (агенции) по труда, които предоставят услугите по член 1, не се отнема свободата на сдружаване и правото на колективно договаряне.

Член 5

1. С цел да се насърчи равенството на възможностите и третирането по отношение достъпа до заетост и различните длъжности (професии) държавата членка трябва да гарантира, че частните бюра (агенции) по труда се отнасят към работниците, без да ги дискриминират въз основа на расата, цвета, пола, религията, политическите убеждения, националния или социалния произход или по друг начин, съгласно националния закон и практика, както и по отношение възраст или нетрудоспособност.

2. Алинея 1 на този член не следва да се прилага по такъв начин, че да пречи на частните бюра (агенции) по труда да предоставят специални услуги или целеви програми, предназначени да подпомагат работниците в най-неблагоприятно положение (най-уязвимите) при търсенето на работа.

Член 6

Обработването на личните данни на работниците от частните бюра (агенции) по труда трябва да бъде:

а) правено по начин, който защитава тези данни и гарантира уважение към личния живот на работниците, в съответствие с националния закон и практика;

б) ограничено до въпроси, свързани с квалификацията и професионалния опит на заинтересуваните работници, и всякаква друга информация, пряко свързана с тези въпроси.

Член 7

1. Частните бюра (агенции) по труда не следва да събират пряко или косвено, нито изцяло или отчасти такси или други плащания от работниците.

2. В интерес на заинтересуваните работници след консултации с представителните организации на работодателите и работниците компетентният орган може да въведе изключения от разпоредбата на алинея 1 по-горе по отношение на определени категории работници, както и специфични видове услуги, които се осъществяват от частните бюра (агенции) по труда.

3. Държава членка, която е въвела изключения по алинея 2 по-горе, в докладите си по член 22 от Устава на Международната организация на труда предоставя информация за такива изключения и представя причините за това.

Член 8

1. Държава членка след консултации с представителните организации на работодателите и работниците следва да приеме всички необходими и подходящи мерки както в рамките на нейната юрисдикция, така и ако е възможно, в сътрудничество с други страни членки, за да гарантира адекватна защита и предотвратяване на злоупотреби спрямо работниците мигранти, които са наети или настанени на работа на територията ѝ от частни бюра (агенции) по труда. Тези мерки трябва да включват закони или подзаконови актове, които да предвиждат наказания, включително забраняване на тези частни бюра, използващи недобросъвестни практики или извършващи злоупотреби.

2. Когато работниците се набират в една страна, за да работят в друга, заинтересуваните държави членки следва да обсъждат сключването на двустранни споразумения с цел да се избягнат злоупотреби и недобросъвестни практики при набирането, настаняването на работа и заетостта.

Член 9

Държавата членка трябва да вземе мерки за гарантиране, че частните бюра (агенции) по труда не използват и не предоставят детски труд.

Член 10

Компетентният орган следва да гарантира, че за разглеждане на жалбите за твърдени злоупотреби и недобросъвестни практики, свързани с осъществяването от частните бюра (агенции) по труда дейности, съществуват адекватен механизъм и процедури, в които участват, ако е възможно, представителните организации на работодателите и работниците.

Член 11

Държавата членка в съответствие с националните закони и практика трябва да предприема необходимите мерки за гарантиране адекватна защита за работниците, наети от частните бюра (агенции) по труда, както е описано в член 1, алинея 1, буква "б", по отношение на:

- а) свободата на сдружаване;
- б) колективното договаряне;
- в) минималните заплати;
- г) работното време и другите условия на труд;
- д) задължителните плащания от социалното осигуряване;
- е) достъпа до обучение;
- ж) безопасните и здравословните условия на труда;
- з) компенсиране в случай на трудови злополуки и професионални заболявания;
- и) компенсиране в случай на несъстоятелност и защита на исканията на работниците;
- к) защита при майчинство и обезщетения, а също и за защита на родителството и обезщетения за това.

Член 12

Държавата членка следва да определи и разпреди в съответствие с националните закони и практика отговорностите на частните бюро (агенции) по труда, които предоставят услугите по член 1, алинея 1, буква "б", както и на предприятията ползватели във връзка със:

- а) свободата на сдружаване;
- б) колективното договаряне;
- в) минималните заплати;
- г) работното време и другите условия на труд;
- д) задължителните плащания от социалното осигуряване;
- е) достъпа до обучение;
- ж) безопасните и здравословните условия на труда;
- з) компенсиране в случай на трудови злополуки и професионални заболявания;
- и) компенсиране в случай на несъстоятелност и защита на исканията на работниците;
- к) защита при майчинство и обезщетения, а също и за отглеждане на дете и обезщетения за това.

Член 13

1. Държавата членка в съответствие с националните закони и практика и след консултации с представителните организации на работодателите и работниците следва да формулира, установява и периодично да преразглежда условията за насърчаване сътрудничеството между публичните бюро по труда и частните агенции по труда.

2. Условията, описани в алинея 1, трябва да се основават на принципа публичните власти да имат крайната отговорност за следното:

- а) формулиране на политиката по пазара на труда;
- б) използване и контролиране използването на обществените фондове, предназначени за прилагането на тази политика.

3. Частните бюро (агенции) по труда следва през периоди, определени от компетентния орган, да предоставят на този орган изискваната от него информация, като се вземе под внимание поверителният характер на такава информация:

- а) за да може компетентният орган да се запознае със структурата и дейностите на частните бюро (агенции) по труда в съответствие с националните условия и практики;
- б) за статистически цели.

4. Компетентният орган трябва да събира и периодично да публикува тази информация.

Член 14

1. Разпоредбите на тази конвенция следва да се прилагат посредством законите и подзаконовите актове или други средства, съответстващи на националната практика, като съдебни решения, арбитражни решения или колективни споразумения.

2. Надзорът за прилагането на разпоредбите на тази конвенция следва да се гарантира чрез службите за инспекция на труда или други компетентни публични органи.

3. В случай на нарушение на тази конвенция следва да се предвидят и ефективно налагат съответни мерки, включително наказания.

Член 15

Тази конвенция не засяга по-благоприятните разпоредби, които се прилагат по другите международни трудови конвенции спрямо работниците, набирани, настанявани на работа или наети от частни бюра (агенции) по труда.

Член 16

Тази конвенция ревизира Конвенцията относно платените бюра (агенции) по труда (ревизирана) от 1949 г. и Конвенцията относно платените бюра (агенции) по труда от 1933 г.

Член 17

Официалните ратификации на тази конвенция ще бъдат съобщавани на Генералния директор на Международно бюро по труда и регистрирани от него.

Член 18

1. Тази конвенция ще обвързва само онези държави - членки на Международната организация на труда, чиито ратификации са били регистрирани от Генералния директор на Международното бюро по труда.

2. Тя ще влезе в сила 12 месеца след датата, на която ратификациите на две държави членки са били регистрирани от Генералния директор.

3. Следователно тази конвенция трябва да влезе в сила за всяка държава членка 12 месеца след датата, на която нейната ратификация е била регистрирана.

Член 19

1. Държава членка, която е ратифицирала тази конвенция, може да я денонсира след изтичане на десет години от датата, на която конвенцията за първи път влиза в сила, чрез съобщение до Генералния директор на Международното бюро по труда за регистрация. Такова денонсиране няма да има действие до една година след датата, на която то е регистрирано.

2. Всяка държава членка, която е ратифицирала тази конвенция, но не упражни в рамките на годината, следваща изтичането на споменатия десетгодишен период, правото на денонсиране, дадено с този член, ще бъде обвързана за нов период от десет години, а след това може да денонсира тази конвенция след изтичане на всеки период от десет години при условията, предвидени в този член.

Член 20

1. Генералният директор на Международното бюро по труда трябва да уведомява всички държави - членки на Международната организация на труда, за регистрацията на всички ратификации и денонсации, за които са съобщили членовете на Организацията.

2. При уведомяване на държавите - членки на Организацията, за регистрацията

на втората ратификация Генералният директор следва да обърне внимание на държавите - членки на Организацията, за датата, на която конвенцията ще влезе в сила.

Член 21

Генералният директор на Международното бюро по труда трябва да изпрати на Генералния секретар на Организацията на обединените нации за регистрация в съответствие с член 102 от Устава на ООН подробна информация за всички ратификации и актове на денонсиране, регистрирани от Генералния директор, съгласно разпоредбите на предходните членове.

Член 22

По всяко време, когато се счете за необходимо, Административният съвет на Международното бюро по труда следва да представя на Генералната конференция доклад за действието на тази конвенция и да разглежда необходимостта от включване в дневния ред на конференцията на въпроса за нейното ревизиране изцяло или отчасти.

Член 23

1. Ако конференцията приеме нова конвенция, ревизираща тази конвенция изцяло или отчасти, освен ако новата конвенция предвижда друго, следва:

а) ратификацията от държава членка на новата ревизираща конвенция по право (*ipso jure*) да включва незабавна денонсация на тази конвенция независимо от разпоредбите на член 19, ако и когато новата ревизираща конвенция влезе в сила;

б) от датата, когато новата ревизираща конвенция влезе в сила, тази конвенция да престане да бъде открита за ратификация от страна на държавите членки.

2. Тази конвенция във всички случаи трябва да остане в сила в нейната настояща форма и съдържание за онези държави членки, които са я ратифицирали, но не са ратифицирали ревизиращата конвенция.

Член 24

Английският и френският текст на тази конвенция имат еднаква сила.